

ขั้นตอนการดำเนินงาน ด้านการพัสดุ

เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด
หรือลดค่าปรับงานซื้อ/งานจ้างก่อสร้าง

ปีที่จัดทำ พ.ศ.2564

คลังความรู้

การพัฒนาประสิทธิภาพ
การพัสดุ

การบริหารสัญญา
ขยายอายุสัญญาจัดจ้างก่อสร้าง

กองการพัสดุ

กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม

ขั้นตอนการดำเนินงานด้านการพัสดุ

23. เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

กองการพัสดุ

กรมทางหลวง

กระทรวงคมนาคม

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 1/35	

1. วัตถุประสงค์

เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานกรณีมีการขยายอายุสัญญา การงดหรือลดค่าปรับในงานจ้างก่อสร้าง ให้เป็นไปโดยถูกต้องสอดคล้องตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 คำสั่ง หนังสือเวียน แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง อันจะส่งผลให้การบริหารสัญญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ขอบเขต

เป็นการสรุปแนวทางขั้นตอนในการดำเนินการของผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการขยายอายุสัญญา การงดหรือลดค่าปรับงานจ้างก่อสร้าง

3. นิยาม

“การขยายอายุสัญญา” หมายถึง การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงให้แก่คู่สัญญา ซึ่งเป็นกรณีที่สัญญาที่ยังไม่ครบกำหนดระยะเวลาส่งมอบ และยังไม่มีการปรับเกิดขึ้น

“การงดหรือลดค่าปรับ” หมายถึง การพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้ขาย/ผู้รับจ้าง ในเวลาที่ล่วงเลยกำหนดเวลาส่งมอบตามสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 3/35	

5. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

5.1 คู่สัญญา : ยื่นหนังสือขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ

กรณีมีเหตุที่ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบพัสดุหรืองานจ้างตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ คู่สัญญาจะต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของด หรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของ หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วข้างต้น (ตามระเบียบกระทรวง การคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 ข้อ 182)

5.2 เจ้าหน้าที่ : รับหนังสือขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญาตรวจสอบ/แจ้งผู้เกี่ยวข้อง

5.2.1 ภายหลังจากหน่วยงานเจ้าของสัญญาได้ลงรับหนังสือขอขยายอายุสัญญา ของงดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญา ให้เจ้าหน้าที่พัสดุตรวจสอบเบื้องต้นดังนี้

- การขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับของคู่สัญญา เป็นไปตามเหตุและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มาตรา 102 ดังนี้
 “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้
 (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
 (2) เหตุสุดวิสัย
 (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
 (4) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ”
- คู่สัญญาได้ยื่นขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับภายในระยะเวลาตามระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.260 ข้อ 182 กำหนด “ให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุแห่งการขอขยายอายุสัญญา กางดหรือลดค่าปรับให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของด หรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่ต้น”

5.2.2 แจ้งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุและผู้เกี่ยวข้องทราบ

5.3 ผู้ควบคุมงาน : สรุปข้อเท็จจริงพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ให้ผู้ควบคุมรวบรวมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง พร้อมรายงานคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 4/35	

5.4 คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ : พิจารณาและเสนอความเห็น

จัดทำบันทึกสรุปความเห็นพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของผู้มีอำนาจโดยพิจารณาตามกฎหมาย ระเบียบ หนังสือเวียน แนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับข้อเท็จจริงโดยจะพิจารณาตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริงเฉพาะกรณี

กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ

ต้องเป็นอุปสรรคที่ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบพัสดุ/งานจ้างนั้นได้ไม่ว่าเหตุนั้นจะเป็นผลมาจากหน่วยงานของรัฐโดยตรงหรือมาจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องก็ตาม เช่น การที่หน่วยงานของรัฐสั่งระงับการส่งมอบเนื่องจากประสบปัญหาสถานที่รับมอบพัสดุไม่พร้อม ฯลฯ

- กรณีเหตุสุดวิสัย

ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 8 บัญญัติไว้ว่า “เหตุสุดวิสัย” หมายถึงเหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ตีจะให้ผลพิบัติก็ดี ป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสบหรือใกล้จะต้องประสบเหตุนั้นจะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น เหตุสุดวิสัยประกอบประกอบด้วยลักษณะ 2 ประการคือ

- (1) เหตุนั้นต้องเกิดขึ้นมิใช่จากการกระทำของบุคคลผู้ต้องประสบ จะเกิดจากภัยธรรมชาติหรือจากการกระทำของผู้อื่นก็ได้ทั้งสิ้น
- (2) บุคคลผู้ต้องประสบ หรือใกล้จะต้องประสบไม่อาจป้องกันได้เมื่อใช้ความระมัดระวังตามสมควรแล้ว เหตุที่ไม่ว่าจะเกิดจากคน ภัยธรรมชาติหรือสิ่งใดก็ตามนั้น ถ้าหากจัดการระมัดระวังตามสมควรแล้วเหตุนั้นก็ยังไม่เกิดขึ้นก็ถือว่าเป็นเหตุสุดวิสัยไม่ได้ ตัวอย่างที่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย เช่น ผู้ขายไม่สามารถส่งมอบพัสดุให้ตามกำหนดเวลา เพราะเกิดเพลิงไหม้เครื่องมือและอุปกรณ์ผลิต, การนัดหยุดงาน ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่ผู้ขายไม่ต้องตกเป็นผู้ผิดนัด เป็นต้น ตัวอย่างที่ไม่ถือเป็นเหตุสุดวิสัย เช่น ผู้รับจ้างขาดเงินทุนหมุนเวียนขาดลูกจ้างแรงงาน หน่วยงานของรัฐจ่ายเงินค่าจ้างหรือค่าสิ่งของล่าช้า คุณภาพสินค้าไม่ได้มาตรฐานผู้ผลิตจึงต้องดำเนินการผลิตใหม่ เป็นต้น กรณีเหตุอุทกภัยให้ถือปฏิบัติตามหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ ด่วนที่สุดที่ กค (กวจ)0405.2/ว 122 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2564

- เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย

พฤติการณ์ที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือการควบคุมของผู้ขายหรือผู้รับจ้าง และต้องเกิดขึ้นก่อนผิดนัดชำระหนี้ มิใช่เกิดขึ้นหลังผิดนัดแล้ว (หลังสิ้นสุดสัญญาแล้ว) เช่น ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ก่อสร้างได้เนื่องจากติดขัดสาธารณูปโภค ไฟฟ้า ประปา เป็นความล่าช้าจากหน่วยงานเจ้าของสาธารณูปโภค

การขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะใช้ในกรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้น ส่วนการงดหรือลดค่าปรับจะใช้ในกรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 5/35	

(ตามหนังสือหนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 52 ลงวันที่ 31 มกราคม 2562 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2))

5.4 ผู้มีอำนาจ : พิจารณา

- กรณีเห็นชอบ ส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่แจ้งผู้เกี่ยวข้องทราบ
- กรณีไม่เห็นชอบ ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทบทวน

(อำนาจในการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานจ้างก่อสร้างเป็นไปตามคำสั่งกรมทางหลวงที่ บ.1/120/2560 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2560)

การใช้ดุลพินิจสั่งอนุญาตให้ต่ออายุสัญญาให้แก่ผู้รับจ้างแล้ว คำสั่งดังกล่าวย่อมผูกพันผู้ว่าจ้างแม้ภายหลังจะเห็นว่าการอนุญาตนั้นไม่ถูกต้องตามระเบียบปฏิบัติ ก็ไม่อาจสั่งแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องได้เว้นแต่ผู้รับจ้างจะตกลงยินยอมด้วย

5.5 เจ้าหน้าที่ : แจ้งผลการพิจารณาให้คู่สัญญา , ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ

เมื่อผู้มีอำนาจพิจารณาให้งดหรือลดค่าปรับ หรืออนุมัติให้คู่สัญญาขยายระยะเวลาทำการตามสัญญาแล้วหน่วยงานของรัฐไม่จำเป็นต้องแก้ไขสัญญาเพิ่มเติมแต่อย่างใด เนื่องจากเป็นสัญญาฝ่ายเดียวสัญญายินยอมเพียงแต่ให้เจ้าหน้าที่พัสดุนำคำอนุมัติให้ขยายสัญญา งดหรือลดค่าปรับของผู้มีอำนาจแนบติดไว้ในสัญญาพร้อมกับแจ้งให้คู่สัญญาทราบ การงด /ลดค่าปรับ /หรือการขยายเวลาว่าอายุไม่จำเป็นต้องให้สัญญาลิ้นสุดเมื่อใด เพื่อให้คู่สัญญาทราบ และไว้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินหรือคืนค่าปรับให้แก่คู่สัญญา

6. เอกสารอ้างอิง

- 6.1 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102
- 6.2 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ข้อ 182
- 6.3 คำสั่งกรมทางหลวงที่ บ.1/120/2560 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2560 เรื่อง มอบอำนาจการพิจารณางดลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานซื้อ/จ้าง งานจ้างที่ปรึกษาและงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง
- 6.4 หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.2/ว 52 ลงวันที่ 31 มกราคม 2562 เรื่อง ซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2)
- 6.5 หนังสือด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) 0405.4/ว 122 ลงวันที่ 9 มีนาคม 2564 เรื่อง แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 มาตรา 102 วรรคหนึ่ง (2) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย
- 6.6 คู่มือแนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญาหรือการงดหรือลดค่าปรับงานจ้างเหมาของกรมทางหลวง ฉบับสิงหาคม 2561

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 6/35

คำสั่งกรมทางหลวง
ที่ บ.๑/๑๒๑/๒๕๖๐

เรื่อง มอบอำนาจการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงานซื้อ/จ้าง
งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

เพื่อประโยชน์แก่ทางราชการและให้การปฏิบัติงานด้านการบริหารสัญญาของกรมทางหลวง
เกิดความรวดเร็ว คล่องตัว มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ และระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ
ภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ อาศัยอำนาจตามความใน มาตรา ๓๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๗)
พ.ศ. ๒๕๕๐ และ ข้อ ๔ ข้อ ๖ และ ข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร
พัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ อธิบดีกรมทางหลวงจึงมอบอำนาจในการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลง ในวงเงินอำนาจสั่งซื้อสั่งจ้างของอธิบดี ดังต่อไปนี้

๑. หน่วยงานส่วนกลาง มอบอำนาจให้ รองอธิบดี วิศวกรใหญ่ เป็นผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณา
ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานซื้อ งานจ้าง งานจ้างที่ปรึกษา งานจ้างออกแบบ
หรือควบคุมงานก่อสร้าง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานในส่วนกลางตามสายการบังคับบัญชา

๒. หน่วยงานภูมิภาค มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง ผู้อำนวยการศูนย์สร้างทาง
ผู้อำนวยการศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน เป็นผู้ที่มีอำนาจในการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานจัดซื้อ/จัดจ้าง

๓. ให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ ๑ และ ข้อ ๒ เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการพร้อมทั้ง
ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ของทางราชการ
ที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัดทุกกรณี

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายธานินทร์ สมบูรณ์)
อธิบดีกรมทางหลวง

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 7/35

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๒/ว๕๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๓๖ มกราคม ๒๕๖๒

เรื่อง ข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ

ด้วยปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานตามสัญญาหรือข้อตกลงอันเนื่องมาจากเกิดเหตุอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัด และหน่วยงานของรัฐได้ขอหารือเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในกรณีดังกล่าวเป็นจำนวนมาก นั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อบรรเทาปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ จึงเห็นควรข้อความเข้าใจเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) เพื่อให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติให้เป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. พระราชบัญญัติฯ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (๒) เหตุสุดวิสัย
- (๓) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย
- (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

และวรรคสอง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด”

๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐหรือเหตุสุดวิสัยหรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญา ต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐ

/ทราบ...

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
	หน้า 8/35		

-๒-

ทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น”

๓. จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง จะกระทำได้อต่อเมื่อมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่มาตรา ๑๐๒ กำหนดไว้ และเหตุดังกล่าวต้องส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ โดยการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงจะใช้ในกรณีที่สัญญายังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้น ส่วนการงดหรือลดค่าปรับจะใช้ในกรณีที่สัญญาครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว ทั้งนี้ เหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) ให้เป็นไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๘ ที่บัญญัติว่า “เหตุสุดวิสัย หมายความว่า เหตุใดๆ อันจะเกิดขึ้นก็ดี จะให้ผลพิบัติก็ดี เป็นเหตุที่ไม่อาจป้องกันได้ แม้ทั้งบุคคลผู้ต้องประสพหรือใกล้จะต้องประสพเหตุนั้น จะได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้น”

๔. กรณีเหตุอุทกภัยที่เกิดขึ้นในพื้นที่หลายจังหวัด หากปรากฏข้อเท็จจริงชัดเจนว่า คู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐที่ประสพเหตุดังกล่าวได้จัดการระมัดระวังตามสมควรอันพึงคาดหมายได้จากบุคคลในฐานะและภาวะเช่นนั้นแล้ว แต่ไม่อาจป้องกันได้ ก็ถือเป็นเหตุสุดวิสัย ซึ่งหากเหตุอุทกภัยดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ก็อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรืองดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง โดยสัญญาที่ยังไม่ครบกำหนดและยังไม่มีค่าปรับเกิดขึ้นก็สามารถขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ ส่วนสัญญาที่ครบกำหนดและมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว แต่เหตุอุทกภัยดังกล่าวมิได้เกิดขึ้นหลังจากการตรวจรับงานงวดสุดท้าย หน่วยงานของรัฐย่อมสามารถงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้ ทั้งนี้ คู่สัญญาจะต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นสิ้นสุดลง โดยให้พิจารณาวันที่เหตุสิ้นสุดจากเอกสารหลักฐานที่อ้างอิงได้ อาทิ ประกาศต่างๆ ของหน่วยงานของรัฐ หรือบันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้าง เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางยุภาณี แสงศรีจันทร์)

ที่ปรึกษาด้านพัฒนาระบบการเงินการคลัง
 รักษาราชการแทนอธิบดีกรมบัญชีกลาง
 ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง
 ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ
 ฝ่ายเลขานุการ
 โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓
 โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 9/35

ด่วนที่สุด

ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อ
จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
กรมบัญชีกลาง
ถนนพระรามที่ ๖ กทม. ๑๐๔๐๐

๙ มีนาคม ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

เรียน ปลัดกระทรวง อธิบดี อธิการบดี เลขาธิการ ผู้อำนวยการ ผู้บัญชาการ ผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ว่าราชการ
กรุงเทพมหานคร ผู้ว่าการ หัวหน้ารัฐวิสาหกิจ ผู้บริหารท้องถิ่น และหัวหน้าหน่วยงานอื่นของรัฐ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

ด้วยปรากฏว่า ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐประสบปัญหา
ในการดำเนินการตามสัญญาหรือข้อตกลงอันเนื่องมาจากเกิดเหตุอุทกภัยในพื้นที่หลายจังหวัด และหน่วยงานของรัฐ
ได้ขอหารือเกี่ยวกับการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ในกรณีดังกล่าวเป็นจำนวนมาก โดยพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐
มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญา
หรือข้อตกลง ให้อยู่ในดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณี
ดังต่อไปนี้ (๑) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ (๒) เหตุสุดวิสัย (๓) เหตุเกิดจาก
พฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย (๔) เหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”
และวรรคสอง บัญญัติว่า “หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการ
ตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด” ประกอบกับระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วย
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๑๘๒ กำหนดว่า “การงดหรือลดค่าปรับให้แก่
คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามมาตรา ๑๐๒ ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิด
หรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิดจากพฤติการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญา
ไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทำให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของ
หรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแห่งสัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนด
ให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน ๑๕ วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง
หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมาอ้างเพื่อของดหรือลด
ค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
ซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้วตั้งแต่นั้น”

/คณะกรรมการ ...

กรมบัญชีกลาง

 กองการพืชอุตสาหกรรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพืช เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 10/35	

- ๒ -

คณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ (คณะกรรมการวินิจฉัย) โดยได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการนโยบายการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงานของรัฐบรรลุตามวัตถุประสงค์ และเพื่อบรรเทาปัญหาให้แก่ผู้ประกอบการที่ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงกับหน่วยงานของรัฐ จึงอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง (๖) ประกอบมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง (๗) กำหนดแนวทางปฏิบัติกรงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และแจ้งให้หน่วยงานในสังกัดและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายประภาศ คงเอียด)

อธิบดีกรมบัญชีกลาง

ปฏิบัติราชการแทนปลัดกระทรวงการคลัง

ประธานกรรมการวินิจฉัย

กองการพัสดุภาครัฐ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร. ๐ ๒๑๒๗ ๗๐๐๐ ต่อ ๔๕๕๓

โทรสาร ๐ ๒๑๒๗ ๗๑๘๕ - ๖

 กองการพืชผล กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพืชผล เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 11/35	

แนวทางปฏิบัติ
การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา
หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง
ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒)
กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

แนบท้ายหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหา
 การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
 ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

 กองการพัสดุ กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
		หน้า 12/35	

แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

แนบท้ายหนังสือคณะกรรมการวินิจฉัยปัญหาการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
 ด่วนที่สุด ที่ กค (กวจ) ๐๔๐๕.๔/ว ๑๒๒ ลงวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๔

๑. แนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย แบ่งออกเป็น ๓ ลักษณะ ดังนี้

๑.๑ เหตุอันเนื่องมาจากพื้นที่ก่อสร้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างได้จากการเกิดเหตุอุทกภัย

ลักษณะ มีน้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง เช่น ผู้รับจ้างได้ปรับสภาพพื้นที่ก่อสร้างเรียบร้อยแล้ว พร้อมก่อสร้างแล้ว ต่อมาเกิดเหตุอุทกภัย ผู้รับจ้างยังไม่สามารถเข้าพื้นที่ได้ เนื่องจากพื้นที่ก่อสร้างยังมีน้ำท่วมขัง ระยะเวลาที่สูญเสียบางส่วนจากเหตุมีน้ำท่วมขังพื้นที่ก่อสร้าง และระยะเวลาที่ผู้รับจ้างใช้ในการปรับพื้นที่ก่อสร้าง ให้เรียบร้อยพร้อมก่อสร้างใหม่ รวมทั้งระยะเวลาที่รอการระบายน้ำท่วมขังและระยะเวลาการแก้ไขงาน ให้กลับสภาพเดิมก่อนเหตุน้ำท่วม หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาขยายเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ตามจำนวนวันที่เกิดเหตุขึ้นจริง เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกรายงานการปฏิบัติงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย ซึ่งได้บันทึกรายละเอียดและเหตุการณ์เกี่ยวกับงานก่อสร้างที่ชำรุดเสียหายและการซ่อมแซมแก้ไขงานก่อสร้าง

(๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

(๓) ประกาศจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน กรณีที่ไม่มีประกาศจากจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจริง

คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน

(๒) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

(๓) รูปถ่ายพื้นที่ก่อสร้างที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหายพร้อมการรับรองโดยผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

๑.๒ เหตุอันเนื่องมาจากแหล่งวัสดุธรรมชาติเกิดน้ำท่วมขัง ทำให้ขาดแคลนวัตถุดิบ

ลักษณะ มีน้ำท่วมขังบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ เช่น ผู้รับจ้างระบุแหล่งวัตถุดิบตามเอกสารแนบท้ายสัญญา หรือตามบันทึกเสนอแหล่งวัตถุดิบสำหรับการตรวจสอบคุณสมบัติ ต่อมาเกิดเหตุอุทกภัยมีน้ำท่วมขังบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ ระยะเวลาที่สูญเสียบางส่วนจากเหตุมีน้ำท่วมขัง ระยะเวลาที่รอการระบายน้ำท่วมขัง และระยะเวลาที่ผู้ผลิตสามารถกลับมาจำหน่ายวัตถุดิบได้ ระยะเวลาที่ต้องจัดหาแหล่งวัตถุดิบใหม่ ระยะเวลาในการทดสอบคุณสมบัติของวัตถุดิบและการอนุมัติให้ใช้วัสดุก่อสร้างใหม่ หน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาขยายเวลาตามสัญญาหรือข้อตกลงได้ตามจำนวนวันที่เกิดเหตุขึ้นจริง เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

(๑) บันทึกรายงานการปฏิบัติงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย

(๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ

(๓) ประกาศจังหวัดที่มีพื้นที่ที่ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉินบริเวณแหล่งวัสดุธรรมชาติ กรณีที่ไม่มีประกาศจากจังหวัด ให้อยู่ในดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้พิจารณาตามจำนวนวันที่ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจริง

/คู ...

กองการพิสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพิสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 13/35

- ๒ -

คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน
- (๒) หลักฐานการแจ้งแหล่งวัสดุก่อสร้างที่หน่วยงานของรัฐอนุมัติ
- (๓) รูปถ่ายบริเวณพื้นที่แหล่งวัสดุธรรมชาติที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหายพร้อมการรับรองของผู้ผลิตหรือจำหน่าย ผู้รับจ้างหรือตัวแทน และผู้ควบคุมงานฝ่ายผู้ว่าจ้าง
- (๔) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

๑.๓ เหตุอันเนื่องมาจากเส้นทางคมนาคมที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ประสบภัยพิบัติเกิดน้ำท่วมจนไม่สามารถสัญจรได้ ทำให้ไม่สามารถลำเลียงแรงงาน วัสดุและวัสดุก่อสร้าง เพื่อเข้าพื้นที่ก่อสร้างได้

ลักษณะ การเดินทางโดยรถยนต์ถูกตัดขาดไม่สามารถลำเลียงแรงงาน ลำเลียงวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนสัมภาระเข้าพื้นที่ก่อสร้างได้ หรือไม่สามารถทำงานได้เต็มกำลังและงานก่อสร้างล่าช้าไม่เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้ เช่น พื้นที่ก่อสร้างอยู่ที่จังหวัดสงขลาแต่คนงานต้องเดินทางไปกลับเพื่อพักผ่อนที่จังหวัดพัทลุงซึ่งอยู่ห่างประมาณ ๓๐ กิโลเมตร ต่อมาเกิดฝนตกน้ำท่วมถนนขาด หรือเส้นทางคมนาคมที่เข้าพื้นที่ก่อสร้างถูกตัดขาด เป็นต้น

เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณา

หน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้

- (๑) บันทึกผู้ควบคุมงานก่อสร้างที่ปรากฏการลงลายมือชื่อรับรองของผู้ควบคุมงานทั้งสองฝ่าย
  - (๒) ความเห็นหรือบันทึกรายงานการประชุมของคณะกรรมการตรวจรับพิสดุ
- คู่สัญญาของหน่วยงานของรัฐต้องมีหลักฐานประกอบการพิจารณาอย่างน้อย ดังต่อไปนี้
- (๑) แผนการดำเนินงานก่อสร้าง หรือใบแจ้งการทำงาน
  - (๒) แผนที่แสดงตำแหน่งเส้นทางจราจรในการขนส่งวัสดุก่อสร้าง
  - (๓) รูปถ่ายพื้นที่บริเวณเส้นทางคมนาคมถูกตัดขาดที่ชัดเจนที่ได้รับความเสียหาย

พร้อมการรับรองโดยผู้ควบคุมงานก่อสร้าง

(๔) ข้อมูลอื่น เช่น สถานีวัดน้ำ ประกาศกรมอุตุนิยมวิทยา ข้อมูลข่าวสารทางสื่อมวลชน เป็นต้น

๒. เงื่อนไขการพิจารณาตามแนวทางปฏิบัติการงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ตามพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๒ วรรคหนึ่ง (๒) กรณีภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย

๒.๑ ผู้ประกอบการงานก่อสร้างที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาขยายระยะเวลาก่อสร้างหรืองดหรือลดค่าปรับจะต้องเป็นผู้รับจ้างที่ได้ลงนามทำสัญญากับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสัญญาดังกล่าวยังมีนิติสัมพันธ์อยู่และยังมิได้มีการตรวจรับงานในงวดสุดท้าย

๒.๒ ให้พิจารณาวันที่เหตุสิ้นสุดลงจากเอกสารหลักฐานที่อ้างอิงได้ตามข้อเท็จจริง โดยให้ผู้รับจ้างแจ้งประธานคณะกรรมการตรวจรับพิสดุ ผ่านผู้ควบคุมงานก่อสร้างให้ทราบถึงเหตุขัดข้องที่ไม่สามารถดำเนินงานก่อสร้างได้ในช่วงเหตุการณ์ดังกล่าว และให้คณะกรรมการตรวจรับพิสดุพิจารณาว่าควรขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรืองดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาหรือไม่ พร้อมเหตุผลประกอบการพิจารณา แล้วเสนอความเห็นต่อหัวหน้าหน่วยงานของรัฐพิจารณาโดยเร็ว หากหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเห็นว่าคู่สัญญาได้รับผลกระทบย่อมเป็นดุลพินิจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่จะพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง หรืองดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาได้

๒.๓ ...

 กองการพืชสวน กรมทางหลวง	ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพืชสวน เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง	ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564	วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564
หน้า 14/35			

- ๓ -

๒.๓ กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าจ้างออกเป็นหลายงวด และสัญญาได้ครบกำหนดส่งมอบงานแล้ว แต่คู่สัญญายังมิได้ส่งมอบงานในงวดสุดท้าย เนื่องจากมีเหตุที่ได้รับผลกระทบภายหลังเกิดเหตุอุทกภัย และเป็นผลให้สัญญามีค่าปรับ หากเหตุดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้ว และหน่วยงานของรัฐสามารถพิจารณาจำนวนเงินค่าปรับได้ ให้หักค่าปรับออกจากค่าจ้างสำหรับการจ่ายเงินในงวดนั้น ๆ โดยให้ดำเนินการตามข้อ ๒.๔ ต่อไป

๒.๔ กรณีสัญญากำหนดแบ่งการชำระเงินค่าจ้างเป็นงวดเดียว หรือกรณีที่คู่สัญญาส่งมอบงานในงวดสุดท้าย ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณางดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาตามจำนวนวันที่เหตุเกิดขึ้นจริง

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 15/35

-สำเนา-

ส่วนราชการ สำนักก่อสร้างทางที่ ๑ ส่วนบริหารงานทั่วไป โทร. ๐๒-๓๕๔-๖๔๐๐,๒๓๐๒๓
ที่ สท.๑/๙๐๙๓ วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓
เรื่อง แนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญาหรือการงดหรือลดค่าปรับงานจ้างเหมาของกรมทางหลวง

เรียน อทล.

ตามที่คณะกรรมการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับงานจ้างเหมา ได้ประชุมคณะกรรมการ เรื่อง
หลักเกณฑ์ในการพิจารณาขยายอายุสัญญา และได้มีการปรับปรุงแนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญาหรือ
การงดหรือลดค่าปรับงานจ้างเหมาของกรมทางหลวงเสนอมาร่วมนี้ ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในทาง
เดียวกัน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบจะได้เรียนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อถือปฏิบัติต่อไป
พร้อมนี้ได้แนบแนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญาหรือการงดหรือลดค่าปรับงานจ้างเหมาด้วยแล้ว

(นายกมล หนั่นท่า)

รองอธิบดีฝ่ายดำเนินงาน

ประธานคณะกรรมการพิจารณาปัญหาเกี่ยวกับงานจ้างเหมา

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 16/35

แนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญาหรือการงดหรือลดค่าปรับ
งานจ้างเหมาของกรมทางหลวง

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่ง หนังสือเวียนที่เกี่ยวข้อง

1. พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560 มาตรา 102

การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง ให้อยู่ใน
ดุลพินิจของผู้มีอำนาจที่จะพิจารณา ได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง เฉพาะในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ
- (2) เหตุสุดวิสัย
- (3) เหตุเกิดจากพฤติการณ์อื่นหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย
- (4) เหตุอื่นตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวง

หลักเกณฑ์และวิธีการของงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือ
ข้อตกลง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด

2. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.2560

ข้อ 182 การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงตาม
มาตรา 102 ในกรณีที่มีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐ หรือเหตุสุดวิสัย หรือเกิด
จากพฤติการณ์อื่นหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมายหรือเหตุอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ให้
ให้คู่สัญญาไม่สามารถส่งมอบสิ่งของหรืองานตามเงื่อนไขและกำหนดเวลาแก่คู่สัญญาได้ ให้หน่วยงานของรัฐ
ระบุไว้ในสัญญาหรือข้อตกลงกำหนดให้คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุดังกล่าวให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน
นับตั้งแต่วันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หรือตามที่กำหนดในกฎกระทรวง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด
คู่สัญญาจะยกมาอ้างเพื่อของดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจาก
ความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบที่อยู่แล้ว
ตั้งแต่ต้น

3. คำสั่งกรมทางหลวง ที่ 11.1/120/2560 ลงวันที่ 29 สิงหาคม 2560

เรื่อง มอบอำนาจการพิจารณางด ลดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงงาน
จ้าง/จ้าง งานจ้างที่ปรึกษา และงานจ้างออกแบบหรือควบคุมงานก่อสร้าง

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 17/35

-2-

การงดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญา หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงอยู่ในอำนาจของหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ (อธิบดี) ที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง และอธิบดีได้มอบอำนาจในการพิจารณา งดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในวงเงินอำนาจสั่งซื้อ/สั่งจ้างของอธิบดี (ไม่เกิน 200 ล้านบาท) ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

1. หน่วยงานส่วนกลาง มอบอำนาจให้รองอธิบดี วิศวกรใหญ่ เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณา งดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานจ้างซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานในส่วนกลางตามสายการบังคับบัญชา
2. หน่วยงานภูมิภาค มอบอำนาจให้ผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวง ผู้อำนวยการศูนย์สร้างทาง ผู้อำนวยการศูนย์สร้างและบูรณะสะพาน เป็นผู้มีอำนาจในการพิจารณา งดค่าปรับ หรือการขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลงในงานจ้าง
3. ให้ผู้รับมอบอำนาจตามข้อ 1 และข้อ 2 เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการหรือพร้อมทั้งตรวจสอบเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้ถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับอื่น ๆ ของทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดยเคร่งครัดทุกกรณี

4. หนังสือคณะกรรมการว่าด้วยกรณีสืบสวนที่ ศก. (กพรพ) ๑๘21.๓/๖ 268 ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2555

ในการพิจารณา งดหรือลดค่าปรับให้แก่คู่สัญญาด้วยเหตุ (1) เหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของส่วนราชการ (2) เหตุสุดวิสัย (3) เหตุเกิดจากเหตุการณ์อันหนึ่งอันใดที่คู่สัญญาไม่พึงรับผิดชอบตามกฎหมาย ซึ่งเหตุดังกล่าวมีผลกระทบโดยตรงที่ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบงานจ้างตามสัญญา ให้อยู่ในอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการที่จะพิจารณาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง โดยจะต้องพิจารณาว่าคู่สัญญาได้ปฏิบัติตามสัญญาหรือข้อตกลงให้กับทางราชการเป็น ไปอย่างปกติตลอดมา และต้องไม่มีเหตุการณ์ที่ะที่งานของทางราชการ หากมีเหตุผลอันสมควรที่จะพิจารณา งดหรือลดค่าปรับตามสัญญา แม้ได้ดำเนินการล่วงหน้ากำหนดระยะเวลาส่งมอบหรือแล้วเสร็จตามสัญญาหรือข้อตกลงจนมีค่าปรับเกิดขึ้นแล้วก็ตามแต่ต้องยังมิได้มีการตรวจรับงานงวดสุดท้าย

5. หนังสือสำนักงานกฤษฎีกาที่ นร. (กพรพ) 1๓05/ ๖11๑48 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2543

กรณีในส่วนราชการ ได้ทำสัญญาหรือข้อตกลงเป็นหนังสือกับผู้รับจ้างแล้ว ต่อมาหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขเปลี่ยนแปลงสัญญาหรือข้อตกลง หรือพิจารณาขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา การงดหรือลดค่าปรับแล้ว ให้คณะกรรมการตรวจการจ้าง เป็นผู้เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของหัวหน้าส่วนราชการ

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 18/35

-3-

6. หนังสือตอบข้อหารือ สำนักกฤษฎีกาฯ ที่ นร(กฤษฎ)1305/10406 ลงวันที่ 18 ธันวาคม 2541

- การพิจารณาขอลดหรือลดค่าปรับ เป็นการพิจารณาอนุมัติให้ในเวลาที่ล่วงเลยกำหนดเวลาของสัญญาหรือข้อตกลงไปแล้ว และเป็นกรณีที่มีค่าปรับเกิดขึ้นแล้ว

- การพิจารณาขยายเวลาทำการตามสัญญาหรือข้อตกลง เป็นการพิจารณาอนุมัติให้ก่อนที่ครบกำหนดสัญญา และค่าปรับยังไม่เกิดขึ้น

ในการขยายเวลาทำการตามสัญญา การงดหรือลดค่าปรับ เป็นนิติกรรมฝ่ายเดียว เมื่อผู้ว่าจ้างเห็นสมควรว่าระยะเวลาที่เสียไปมิใช่ความผิดของผู้รับจ้าง และเห็นสมควรขยายระยะเวลา หรืองดหรือลดค่าปรับให้แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องทำสัญญาแก้ไขเพิ่มเติมอีก โดยใช้เพียงคำสั่งอนุมัติของผู้มีอำนาจประกอบสัญญาไว้เป็นหลักฐานในการเบิกจ่ายเงินหรือคืนเงินค่าปรับให้แก่ผู้สัญญาาก็ได้

7. หนังสือตอบข้อหารือ สำนักกฤษฎีกาฯ ที่ นร(กฤษฎ) 1407/2829 ลงวันที่ 5 เมษายน 2545

กรณีกรมฯ ไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ทำงานให้แก่ผู้รับจ้างได้ เนื่องจากปัญหาในการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน ต่อมาเมื่อล่วงเลยเวลาทำการตามที่ระบุในสัญญาจ้างแล้วจึงสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าทำงานได้เฉพาะบางช่วง และภายหลังเมื่อกรมฯ จัดกรรมสิทธิ์ที่ดินได้เสร็จแล้วจึงจะมอบพื้นที่ช่วงอื่น ๆ เพิ่มเติมให้แก่ผู้รับจ้างอีก หากปรากฏข้อเท็จจริงว่ากรมทางหลวงคิดปัญหาอุปสรรคในการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดิน และเมื่อเหตุอุปสรรคดังกล่าวสิ้นสุดลงในแต่ละช่วง กรมฯ ก็ก่อนใช้ดุลพินิจในการพิจารณาขยายระยะเวลา งดหรือลดค่าปรับให้แก่ผู้รับจ้างได้ตามระยะเวลาที่ผู้รับจ้างได้รับผลกระทบจากการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินในแต่ละช่วงได้ โดยกรมฯ จะต้องพิจารณาด้วยว่าเหตุอุปสรรคดังกล่าวมีส่วนสัมพันธ์กับงานก่อสร้างในส่วนอื่นและเป็นเหตุให้ผู้รับจ้างไม่สามารถดำเนินการก่อสร้างในส่วนทั้งหมดให้แล้วเสร็จตามกำหนดเวลาในสัญญาหรือไม่

สิทธิที่คู่สัญญาจะได้รับการพิจารณา

คู่สัญญาต้องแจ้งเหตุแห่งการขอขยายระยะเวลาทำการตามสัญญา การงดหรือลดค่าปรับตามระเบียบฯ ข้อ 182 ให้หน่วยงานของรัฐทราบภายใน 15 วัน นับถัดจากวันที่เหตุนั้นได้สิ้นสุดลง หากมิได้แจ้งภายในเวลาที่กำหนด คู่สัญญาจะยกมากล่าวอ้างเพื่อขอลดหรือลดค่าปรับ หรือขอขยายเวลาในภายหลังมิได้ เว้นแต่กรณีเหตุเกิดจากความผิดหรือความบกพร่องของหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหลักฐานชัดเจน หรือหน่วยงานของรัฐทราบข้อผู้แล้วตั้งแต่ต้น

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 19/35

-

เอกสารประกอบการพิจารณาขอขยายอายุสัญญา การงดหรือลดค่าปรับ

หน่วยงานที่เป็นคู่สัญญาจะต้องนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง ในการขอขยายอายุสัญญา หรือการงดหรือลดค่าปรับ
อย่างน้อยดังนี้

1. สำเนาสัญญา
2. สำเนาหนังสือแจ้งขอจ้างทำงานและขอรับมอบพื้นที่ตามสัญญาของผู้รับจ้าง ซึ่งการกำหนดวัน
เข้าทำงาน ให้ระบุวันที่แน่นอน ห้ามใช้คำว่า "คาดว่า" เพราะจะมีปัญหาในการพิจารณา (ถ้ามี)
3. สำเนาหนังสือมอบพื้นที่ทำงานของผู้ว่าจ้างทุกครั้งที่ได้รับมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างหรือสำเนาหนังสือ
ที่แจ้ง โดยกำหนดวันที่แน่นอนที่จะให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ (ถ้ามี)
4. สำเนาหนังสือผู้รับจ้าง แจ้งปัญหาอุปสรรคที่เป็นเหตุให้ไม่สามารถเข้าทำการก่อสร้างได้ ขอ
ขยายเวลานั้น แจ้งเหตุติดขัดสาธารณูปโภคต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือแจ้งฉบับแรก
สำเนาหนังสือขอขยายอายุสัญญาหรือของงดหรือลดค่าปรับของผู้รับจ้าง โดยต้องระบุสาเหตุและ
จำนวนวันที่ขอขยายอายุสัญญาด้วยจะ ไม่รับเรื่องไว้พิจารณา กรณีที่ขอขยายอายุสัญญาล่วงหน้า
โดยที่ังไม่ทราบวันที่มอบสถานที่ให้ได้เนื่องจากไม่ทราบจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นจริง
5. สำเนาหนังสือ โครงการ/แขวงฯเจ้าของพื้นที่แจ้งหน่วยงานเจ้าของกิจการ สาธารณูปโภคให้ทำ
การหรือย้าย
6. สำเนาหนังสือหน่วยงานเจ้าของกิจการสาธารณูปโภคแจ้งผลการดำเนินการ
7. สำเนาหนังสือโครงการ/แขวงฯ เจ้าของพื้นที่ แจ้งยืนยันวันที่แก้ไขปัญหายุบพรรคแล้วเสร็จ
หรือให้ผู้รับจ้างเข้าทำการก่อสร้างได้
8. สำเนาใบตรวจรับงาน (กรณีงานแล้วเสร็จให้แจ้งวันแล้วเสร็จด้วย)
9. บันทึกความเห็นของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุในงานจ้างทั้งหมด (หากกรรมการคนใดมี
ความเห็นแย้งให้บันทึกความเห็นไว้โดยชัดเจน)
10. Work Schedule, Bar Chart ของ Main Item และบันทึกการปฏิบัติงานของผู้รับจ้างและ
เหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน เฉพาะวันที่เกี่ยวข้องกับกรณีขอต่ออายุสัญญา (บางกรณี)
11. บันทึกของสำนักฯ หรือกองเจ้าของงาน สรุปข้อเท็จจริงเรียงตามลำดับเหตุการณ์ รวมทั้งให้
อ้างอิงเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อขอ พร้อมความเห็น เพื่อให้คณะกรรมการสามารถนำไป
ประกอบการพิจารณากรณีนั้นได้
12. เอกสารอื่น ๆ เช่น รูปภาพ แผนผัง รูปตัด ฯลฯ (ถ้ามี) เหตุการณ์แวดล้อมเป็นรายวัน เฉพาะ
วันที่เกี่ยวข้องกับกรณีขอต่ออายุสัญญา (บางกรณี)

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 20/35

-5-

การกำหนดเวลาทำการสำหรับงานส่วนที่เหนือเฉพาะติดจัดถนนก่อสร้าง

เวลาทำการสำหรับงานส่วนที่เหนือเฉพาะที่ติดจัดถนนก่อสร้าง มี 2 กรณี

- ๑) กรณีงานที่มีลักษณะเดียวกัน และไม่มีความยุ่งยากซับซ้อน (ส่วนใหญ่จะเป็นงานอย่างเดียว)
  - กำหนดปริมาณงานส่วนที่ติดจัดเป็นเปอร์เซ็นต์ และเทียบกับระยะเวลาทำการตามสัญญาเดิม จะได้จำนวนวันที่ต้องใช้ในการก่อสร้างงานส่วนที่เหนือเฉพาะที่ติดจัดถนนก่อสร้าง เช่น งานก่อสร้างสะพาน
- ๒) กรณีที่ต้องก่อสร้างงานหลายอย่าง และลักษณะการทำงานไม่เหมือนกัน
  - กำหนดจำนวนวันที่ต้องใช้ทำการของงานแต่ละอย่างตามหลักเกณฑ์การคิดเวลาทำการของกรมทางหลวง โดยใช้เครื่องมือ เครื่องจักร จำนวนชุดตามขั้นผู้รับเหมา แต่ทั้งนี้ต้องพิจารณาจำนวนเครื่องจักรที่ต้องแบ่งไปใช้งานส่วนที่ไม่ติดจัดด้วย

ตัวอย่าง สัญญาจ้างทำงานก่อสร้างโครงการ A ระยะทาง 10 กิโลเมตร เริ่มต้นสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2555 และสิ้นสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2555 พบปัญหาสาธารณูปโภคติดจัดถนนก่อสร้าง ระยะทาง 2 กิโลเมตร ผู้รับจ้างเป็นผู้รับเหมางานก่อสร้างทางขึ้น 1 (ภาคผนวก)

กรณีที่ 1 มอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2555 แนวทางการพิจารณา

- ตามแผนงานที่ผู้รับจ้างได้รับอนุมัติแล้วนั้น เมื่อถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2555 จะเหลือเฉพาะงานเบ็ดเตล็ด
- กำหนดปริมาณงานส่วนที่ติดจัดและเป็นพื้นที่ต่อเนื่อง การกำหนดเวลาทำการ ให้ใช้เครื่องจักรจำนวน 4 ชุด โดยนำปริมาณงานส่วนที่เหลือ + งานเบ็ดเตล็ดตามเปอร์เซ็นต์ที่เหลือ ในแผนงานของส่วนที่ไม่ติดจัด + งานเบ็ดเตล็ดส่วนที่ติดจัด

กรณีที่ 2 มอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2555 แนวทางการพิจารณา

- ตามแผนงานที่ผู้รับจ้างได้รับอนุมัติแล้วนั้น เมื่อถึงวันที่ 1 สิงหาคม 2555 จะเหลืองานรองพื้นทาง งานสิ้นทาง ผิวทาง งานเบ็ดเตล็ด
- กำหนดปริมาณงานส่วนที่ติดจัดและเป็นพื้นที่ต่อเนื่อง การกำหนดเวลาทำการ ให้ใช้เครื่องจักรจำนวน 4 ชุด โดยนำปริมาณงานส่วนที่เหลือ + งานเบ็ดเตล็ดตามเปอร์เซ็นต์ที่เหลือ ในแผนงานของส่วนที่ไม่ติดจัด + ปริมาณงานส่วนที่ติดจัด + งานเบ็ดเตล็ดส่วนที่ติดจัด

 <p>กองการพัสดุ กรมทางหลวง</p>	<p>ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ เรื่อง การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ งานจ้างก่อสร้าง</p>	<p>ปรับปรุงครั้งที่ 1 มิถุนายน 2564</p>	<p>วันที่บังคับใช้ กรกฎาคม 2564</p>
<p>หน้า 21/35</p>			

-6-

กรณีที่ 3 มอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2556 แนวทางการพิจารณา

- ต้นสุดสัญญาเค็มแล้ว
- จำนวนปริมาณงานส่วนที่คิดจัดและเป็นพื้นที่ต่อเนื่อง การคำนวณเวลาทำการให้ใช้เครื่องจักรจำนวน 4 ชุด โดยนำเฉพาะปริมาณงานส่วนที่คิดจัด + งานเบ็ดเตล็ดส่วนที่คิดจัด

การคำนวณเวลาทำการ ให้แสดงในรูปแบบ Bar Chart ตามลำดับขั้นตอนของการก่อสร้างนั้น ๆ แต่ทั้งนี้อาจใช้เวลาตามลักษณะการก่อสร้างและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง ดังนี้-

- เวลาคือรวมการขนย้ายเครื่องจักร
- ปริมาณงานเหลือน้อย แต่มีความยุ่งยากซับซ้อนในการทำงานต้องใช้เทคนิคสูงและความประณีต คือระยะ Concrete Set ตัว ๆ
- จำนวนวันที่เสียไปเนื่องจากฝนตกและทำงานไม่ได้

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 22/35

-7-

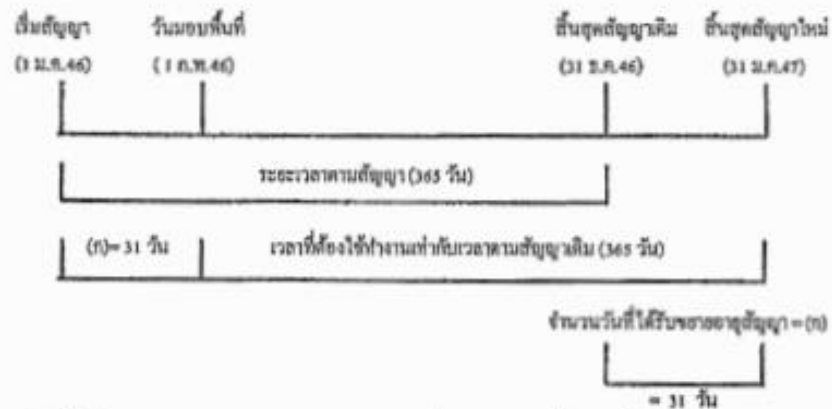
กรณีพิจารณาจำนวนวันที่จะขยายอายุสัญญา (ให้ไว้เป็นตัวอย่างประกอบการพิจารณา)

กำหนดให้ ก = ระยะเวลาที่รอคอยการส่งมอบพื้นที่

ข = ระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะที่ติดขัดการก่อสร้าง กำหนดความหนักเกณฑ์กรมฯ

ค = ระยะเวลาที่เหลืออยู่ในสัญญาเดิมนับตั้งแต่วันรับมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้

1. กรณีผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างได้ตั้งแต่เริ่มต้นสัญญา

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา = จำนวนวันที่สูญเสียไปนับตั้งแต่วันเริ่มต้นอายุสัญญาถึงก่อนวันที่
ได้รับมอบพื้นที่
= (ก)

ตัวอย่าง โครงการ A เริ่มต้นสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2546 และสิ้นสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2546

ระยะเวลาตามสัญญา 365 วัน เมื่อเริ่มต้นสัญญาผู้รับจ้างไม่สามารถส่งมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างได้เลย
จนถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2546 จึงมอบพื้นที่ให้แก่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา = จำนวนวันที่สูญเสียไปนับตั้งแต่วันเริ่มต้นอายุสัญญา
(1 ม.ค. 46) ถึงก่อนวันที่ได้รับมอบพื้นที่ (31 ม.ค. 46)
= 31 วัน

นับถัดจากวันสิ้นสุดสัญญาเดิม โดยจะสิ้นสุดสัญญาใหม่วันที่ 31 ม.ค. 47

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 24/35

-9-

ตัวอย่าง

โครงการฯ A เริ่มต้นสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2546 และสิ้นสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ระยะเวลาตามสัญญา 365 วัน เมื่อเริ่มสัญญาผู้ว่าจ้างสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ แต่ยังมีจุดติดขัดการก่อสร้างอยู่ จนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2546 ผู้ว่าจ้างสามารถส่งมอบพื้นที่จุดที่ติดขัดการก่อสร้างให้แก่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ และผู้ว่าจ้างได้กำหนดระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะที่ติดขัดการก่อสร้าง ตามหลักเกณฑ์กรมฯ (ข) เป็นเวลา 276 วัน

$$\begin{aligned} \text{จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา} &= (ข) - (ก) \\ &= 276 - 245 \\ &= 31 \text{ วัน นับตั้งแต่วันที่สิ้นสุดสัญญาเดิม} \end{aligned}$$

โดยจะสิ้นสุดสัญญาใหม่วันที่ 31 มีนาคม 2547

2.2 แก้ไขปัญหามั่วส่วหลังจากสิ้นสุดสัญญา

กรณีที่ 1

๑. วันที่แก้ไขปัญหามั่วส่วและกำหนดวันที่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ ยังมีงานในส่วนที่ไม่ติดขัดการก่อสร้างเหลืออยู่

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 25/35

-10-

จำนวนวันที่ได้รับการลดค่าปรับไม่เกิน = (ข)

ตัวอย่าง

โครงการ A เริ่มต้นสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2546 ถึงสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ระยะเวลา
ดำเนินการ 365 วัน เมื่อเริ่มสัญญาผู้ว่าจ้างสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ แต่ยังมีจุด
ติดขัดการก่อสร้างอยู่ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเดิม (31 ธันวาคม 2546) ผู้ว่าจ้างยังไม่สามารถส่งมอบพื้นที่จุด
ติดขัดการก่อสร้างให้ผู้รับจ้างได้ จนถึงวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2547 จึงสามารถส่งมอบพื้นที่จุดติดขัดการก่อสร้าง
ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ ซึ่งขณะนั้นงานในส่วนที่ไม่ติดขัดการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จและ
ระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะส่วนที่ติดขัดปัญหาคำนวณตามหลักเกณฑ์ของกรมทางหลวง ใช้เวลา 61 วัน (ข)

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญาเท่ากับระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะที่ติดขัดการก่อสร้าง ตามวง
ตามหลักเกณฑ์กรมฯ (ข) ส่วนระยะเวลาตั้งแต่วันที่ถัดจากวันสิ้นสุดสัญญาเดิม (1 มกราคม 2547) ถึงวันก่อนวัน
มอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ (31 มกราคม 2547) จำนวน 31 วัน (ก) จะไม่ได้รับการลดค่าปรับ
เนื่องจากงานในส่วนที่ไม่ติดขัดการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ

จำนวนวันที่ได้รับการลดค่าปรับ ไม่เกิน = 61 วัน

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

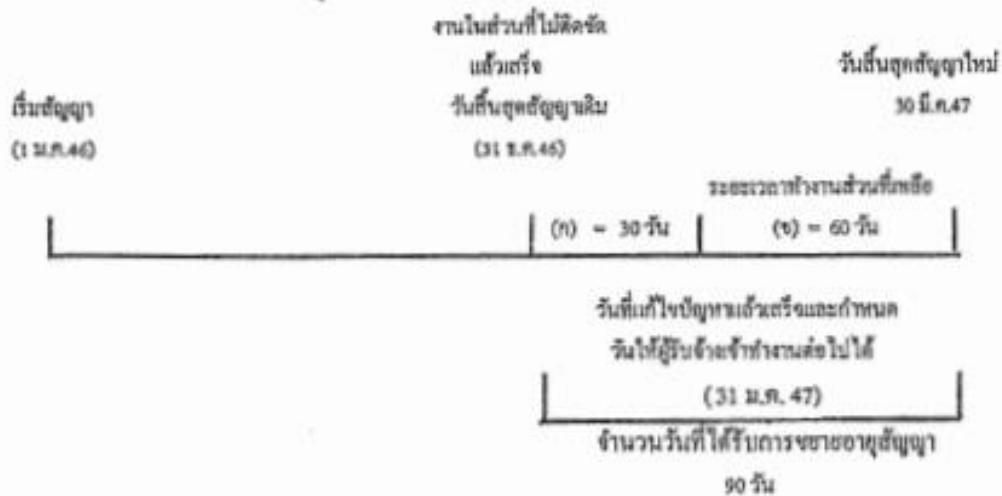
วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 26/35

-11-

กรณีที่ 2

๓. วันที่แก้ไขปัญหาแล้วเสร็จและกำหนดวันที่ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ ผู้รับจ้างทำงานในส่วนที่ไม่
ติดจัดการก่อสร้างแล้วเสร็จ ทำให้ผู้รับจ้างต้องเบี่ยงเวลารอคอย

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา = (ก) + (ข)

ตัวอย่าง

โครงการ A เริ่มต้นสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2546 สิ้นสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ระยะเวลา
ดำเนินการ 365 วัน เมื่อเริ่มสัญญาผู้ว่าจ้างสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ แต่ยังมีจุด
ติดจัดการก่อสร้างอยู่ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาเดิม (31 ธันวาคม 2546) ผู้ว่าจ้างยังไม่สามารถส่งมอบพื้นที่จุด
ติดจัดการก่อสร้างให้ผู้รับจ้างได้ แต่ผู้รับจ้างดำเนินการก่อสร้างงานในส่วนที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จภายในวัน
สิ้นสุดสัญญาเดิม (31 ธันวาคม 2546) จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2547 จึงสามารถส่งมอบพื้นที่จุดติดจัดการ
ก่อสร้างให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ และระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะส่วนที่ติดขัดปัญหา กำหนดตาม
หลักเกณฑ์ของกรมทางหลวงใช้เวลา 60 วัน (ข)

- ระยะเวลาการส่งมอบพื้นที่ (ก) ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ทำงานในส่วนที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จ
(1 มกราคม 2547) ถึงวันก่อนวันมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ (31 มกราคม 2547) จำนวน 30 วัน

- ระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะที่ติดจัดการก่อสร้างกำหนดตามหลักเกณฑ์กรมฯ (ข) จำนวน 60 วัน

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา = (ก) + (ข)

= 30 + 60

= 90 วัน โดยจะสิ้นสุดสัญญาใหม่วันที่ 30 มีนาคม 2547

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 27/35

-12-

กรณีที่ 3

ณ วันสิ้นสุดสัญญาผู้รับจ้างทำงานในส่วนที่ไม่ติดจัดการก่อสร้างไม่แล้วเสร็จ แต่วันที่แก้ไขปัญหาแล้วเสร็จและกำหนดวันให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ ผู้รับจ้างทำงานในส่วนที่ไม่ติดจัดการก่อสร้างแล้วเสร็จ ทำให้ผู้รับจ้างต้องเสียเวลารอคอย

เริ่มสัญญา (1 ม.ค.46)	งานในส่วน		วันสิ้นสุดสัญญาใหม่ 30 เม.ย. 47
	วันสิ้นสุดสัญญาดิม (31 ม.ค.46)	ที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จ (31 ม.ค. 47)	
		รอคอย	ระยะเวลาทำงานส่วนที่เหลือ
	31 วัน	(n) = 29 วัน	(y) = 61 วัน
	วันที่แก้ไขปัญหาลแล้วเสร็จและกำหนด วันให้ผู้รับจ้างเข้าทำงานต่อไปได้ (1 มี.ค. 47)		
	จำนวนวันที่ได้รับการลดค่าปรับ ไม่เกิน 90 วัน		

$$\text{จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา} = (n) + (y)$$

ตัวอย่าง

โครงการ A เริ่มสัญญาวันที่ 1 มกราคม 2546 สิ้นสุดสัญญาวันที่ 31 ธันวาคม 2546 ระยะเวลาดำเนินการ 365 วัน เมื่อเริ่มสัญญาผู้จ้างสามารถส่งมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ แต่ยังมีจุดติดจัดการก่อสร้างอยู่ และเมื่อสิ้นสุดสัญญาดิม (31 ธันวาคม 2546) ผู้จ้างยังไม่สามารถส่งมอบพื้นที่จุดติดจัดการก่อสร้างให้ผู้รับจ้างได้ จนถึงวันที่ 31 มกราคม 2547 งานก่อสร้างในส่วนที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จ แต่ผู้จ้างยังไม่สามารถส่งมอบพื้นที่จุดติดจัดการก่อสร้างให้ผู้รับจ้างได้ จนถึงวันที่ 1 มีนาคม 2547 จึงสามารถส่งมอบพื้นที่จุดติดจัดการก่อสร้างให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการก่อสร้างได้ และระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะส่วนที่ติดขัดปัญหาจำนวนตามหลักเกณฑ์ของกรมทางหลวง ให้เวลา 61 วัน (y)

- ระยะเวลาตั้งแต่วันถัดจากวันสิ้นสุดสัญญาดิม (1 มกราคม 2547) ถึงวันที่งานในส่วนที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จ (31 มกราคม 2547) จำนวน 31 วัน ไม่ได้รับการลดค่าปรับ เนื่องจากงานในส่วนที่ไม่ติดขัดจัดการก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ

- ระยะเวลาการรอคอยการส่งมอบพื้นที่ (n) ตั้งแต่วันถัดจากวันที่ทำงานในส่วนที่ไม่ติดขัดแล้วเสร็จ (1 กุมภาพันธ์ 2547) ถึงวันก่อนวันมอบพื้นที่ให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการได้ (29 กุมภาพันธ์ 2547) จำนวน 29 วัน

- ระยะเวลาที่ใช้ทำงานเฉพาะที่ติดขัดจัดการก่อสร้างจำนวนตามหลักเกณฑ์กรมฯ (y) จำนวน 61 วัน
จำนวนวันที่ได้รับการลดค่าปรับ ไม่เกิน = (n) + (y)

$$= 29 + 61 \quad (90 \text{ วัน})$$

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 28/35

-13-

2.3 กรณีเกิดอุทกภัย

พิจารณาขยายอายุสัญญาให้ผู้รับจ้าง โดยพิจารณาเอกสาร หลักฐาน และข้อเท็จจริง ดังนี้

1. พื้นที่โครงการก่อสร้างตามสัญญาได้รับผลกระทบและไม่สามารถทำการก่อสร้างได้จริง

2. มีประกาศของจังหวัดแจ้งเตือนสถานการณ์อุทกภัย หรือเป็นเขตประสบภัยพิบัติอุทกภัย

โดยพิจารณาจากรวันเริ่มต้นประกาศฯ ถึงวันสิ้นสุดประกาศฯ หรือวันที่โครงการฯ มีหนังสือแจ้งให้ผู้รับจ้าง
เจ้าพนักงานต่อไปได้ในกรณีไม่มีประกาศของจังหวัดกำหนดวันสิ้นสุดไว้ ทั้งนี้โครงการฯ ต้องแจ้งผู้บังคับบัญชา
ตามลำดับ และผู้เกี่ยวข้องทราบด้วย

3. นำท่วมเส้นทาง โดยพิจารณาจากภาพถ่ายที่ระบุวันเดือนปีที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งให้โครงการฯ
รับรองด้วย

4. หากมีปริมาณงานที่ต้องดำเนินการแก้ไขซ่อมแซมภายหลังน้ำลด ให้คำนวณปริมาณงานที่ต้อง
ดำเนินการฟื้นฟู แสดงในรูปของ Bar Chart

5. เอกสารหลักฐาน และข้อเท็จจริงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

จำนวนวันที่ได้รับการขยายอายุสัญญา = จำนวนวันที่ได้รับผลกระทบตั้งแต่วันเริ่มได้รับผลกระทบ
ถึงวันที่สิ้นสุดผลกระทบ และหรือวันที่ได้แจ้งให้ผู้รับจ้าง
เข้าดำเนินการได้ + จำนวนวันที่ใช้ฟื้นฟูภายหลังน้ำลด

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 29/30

-14-

2.5 กรณีหยุดงานช่วงเทศกาลปีใหม่หรือสงกรานต์ ตามหนังสือกรมฯ ขอความร่วมมือหรือ
สั่งให้หยุดการก่อสร้าง

พิจารณาขยายอายุสัญญาให้ผู้รับจ้างตามวันที่หยุดงานจริง โดยไม่คิดวันหยุดตามประเพณี
 ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามหนังสือกรมฯ ขอความร่วมมือหรือสั่งให้หยุดการก่อสร้างประกอบด้วยบันทึกการ
ปฏิบัติงานของผู้รับจ้าง และให้ใช้เป็นแนวทางการพิจารณาขยายอายุสัญญา

2.6 กรณีที่มีเหตุการณือื่นอันเป็นเหตุสุดวิสัย เหตุใด ๆ อันเนื่องมาจากความผิดหรือความบกพร่องของ
ฝ่ายผู้ว่าจ้าง หรือเหตุการณ์อื่นอันใดที่ผู้รับจ้างไม่ต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย ทำให้ผู้รับจ้างไม่สามารถทำงาน
ให้แล้วเสร็จตามกำหนดในสัญญาได้ และปรากฏรายละเอียดข้อเท็จจริงใด ๆ แตกต่างไปจากตัวอย่างดังกล่าว
ข้างต้น ให้พิจารณาขยายเวลาได้ตามจำนวนวันที่มีเหตุเกิดขึ้นตามความเหมาะสมเป็นกรณี ๆ ไป

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

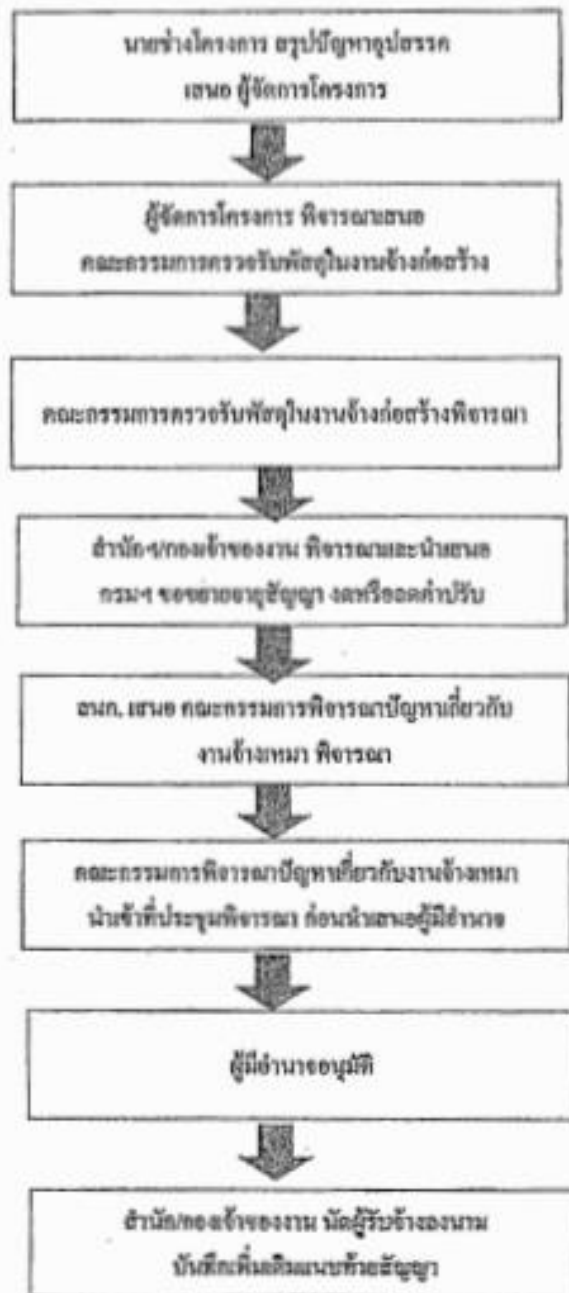
ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 30/35

-15-

ลำดับขั้นตอนการเสนอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 31/35

-16-

หลักเกณฑ์การกำหนดเวลาทำการงานก่อสร้างทางและสะพาน

1. งานที่ต้องใช้เครื่องจักรประเภทเดียวกัน เช่น งานก่อสร้างชั้นดินถม, วัสดุค้ำเสียดัก, รองพื้นทางลูกรัง, พื้นทางหินคลุก ให้คำนวณเวลาที่การของงานแต่ละรายการแล้วนำมารวมกัน โดยคำนวณจากจำนวนเครื่องจักรงานก่อสร้างทางของผู้รับเหมาแต่ละชั้น ดังนี้.-

1.1 ผู้รับเหมางานก่อสร้างชั้นพิเศษ	จำนวนเครื่องจักรไม่น้อยกว่า 5 ชุด
1.2 ผู้รับเหมางานก่อสร้างทางชั้น 1	จำนวนเครื่องจักรไม่น้อยกว่า 4 ชุด
1.3 ผู้รับเหมางานก่อสร้างชั้น 2	จำนวนเครื่องจักรไม่น้อยกว่า 3 ชุด
1.4 ผู้รับเหมางานก่อสร้างทางชั้น 3	จำนวนเครื่องจักรไม่น้อยกว่า 2 ชุด
1.5 ผู้รับเหมางานก่อสร้างทางชั้น 4	จำนวนเครื่องจักรไม่น้อยกว่า 1 ชุด

กรณีผิวทางเป็นคอนกรีต ให้พิจารณาระยะเวลาทำการก่อสร้างผิวทางก่อนกรีตตามความเหมาะสม เนื่องจากต้องมีระยะเวลาการบ่มคอนกรีต

2. งานที่มีปริมาณงานดินตัดมาก เช่น งานตัดเขา ระยะเวลาทำการของงานดินตัดมากกว่างานดินถม ให้ใช้เวลากำการของงานดินตัดเป็นฐานในการกำหนดเวลาทำการ

3. ก่อนเริ่มงานดินถมกันทาง งานดินตัด หรืองานก่อสร้างสะพาน แล้วแต่กรณี ให้มีเวลาเตรียมการก่อนเริ่มสำหรับงานวางป่า ชูลคอ และเตรียมวัสดุก่อสร้างเป็นเวลา 7 วัน

4. งาน Prime Coat ให้เสร็จหลังจาก Base 7 วัน, งานชั้น Binder Course เสร็จหลังจาก Prime Coat 7 วัน

5. งานปรับปรุงทางจาก 2 ช่องจราจร เป็น 4 ช่องจราจร และจำเป็นต้องก่อสร้างครั้งละด้าน และรอเปิดการจราจรก่อนก่อสร้างอีกด้านหนึ่ง ให้เพิ่มเวลาทำการได้ไม่เกิน 30 วัน

6. งานที่มีการก่อสร้างสะพานรวมอยู่ในงานทางให้คำนวณ ดังนี้

- 6.1 คิดระยะเวลาทำการก่อสร้างสะพานเฉลี่ย 2 วันเมตร/ทีมงาน
- 6.2 จำนวนทีมงานก่อสร้างสะพานสามารถเพิ่มได้ตามความจำเป็นและเหมาะสม
- 6.3 งานทางที่มีมาตรฐานไม่เกินชั้น 1 จำนวนวันทำการก่อสร้างสะพานต้องไม่น้อยกว่า 150 วัน
- 6.4 งานทางที่มีมาตรฐานชั้นพิเศษ จำนวนวันทำการก่อสร้างสะพานต้องไม่น้อยกว่า 270 วัน
- 6.5 กรณีเวลาทำการงานทางมากกว่างานสะพานอยู่แล้ว ไม่ต้องเผื่อเวลาให้งานสะพานอีก

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 32/35

-17-

7. งานเบ็ดเตล็ดให้พิจารณาระยะเวลาตามวงเงินค่าจ้าง ดังนี้.-

7.1 วงเงินไม่เกิน 10 ล้านบาท	ให้เวลาทำการ ไม่เกิน 60 วัน
7.2 วงเงินเกิน 10 ล้านบาทแต่ไม่เกิน 20 ล้านบาท	ให้เวลาทำการ ไม่เกิน 80 วัน
7.3 วงเงินเกิน 20 ล้านบาท	ให้เวลาทำการ ไม่เกิน 100 วัน

8. ระยะเวลาเพื่อไว้สำหรับอุทธรณ์ให้สำนวน ดังนี้.-

- 8.1 ในพื้นที่นอกเขตปกติไม่เกิน 60 วัน/ปี
- 8.2 ในพื้นที่นอกเขตทุกไม่เกิน 90 วัน/ปี
- 8.3 ในพื้นที่นอกเขตทุกมาก (เฉพาะ จ.ตราด, จ.พังงา, จ.ระนอง, จ.จันทบุรี) คัดเวลาให้ไม่เกิน 120 น/ปี

9. กรณีมีเงื่อนไขพิเศษที่ต่อระยะเวลาการอุทธรณ์ ให้เพิ่มระยะเวลาทำการตามเงื่อนไขพิเศษนั้น

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง

การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 33/35

-18-

อัตราการทำงานของชุดเครื่องจักรก่อสร้างทาง ๑ ชุด

ลำดับ	ลักษณะงาน	ผลงานต่อวัน	หน่วย
1	งานฉาบบัวชุดคอ		
	ขนาดเบา	11,000.00	ตร.ม.
	ขนาดกลาง	11,000.00	ตร.ม.
2	งานตีคั่นทาง		
	ดิน	600.00	ลบ.ม. บรรจุ
	หินลู	1,100.00	ลบ.ม. บรรจุ
	หินแข็ง	300.00	ลบ.ม. บรรจุ
3	งานดินถมคั่นทาง	600.00	ลบ.ม. แน่น
4	งานวัสดุคั่นเสียด รองพื้นทาง ลูกรีง	500.00	ลบ.ม. แน่น
5	งานพื้นทาง หินคลุก	290.00	ลบ.ม. แน่น
6	งานไหล่ทาง ลูกรีง หินคลุก	310.00	ลบ.ม. แน่น
7	งานลาดยาง ไทรมไค้ด	5,000.00	ตร.ม.
8	งานลาดยางแตกไค้ด	3,500.00	ตร.ม.
9	งานผิวทางแบบบาง		
	ชั้นเดียว	4,945.00	ตร.ม.
	สองชั้น	2,730.00	ตร.ม.
10	งานผิวทางแอสฟัลท์คอนกรีต		
	เครื่องผสมแอสฟัลท์ติก	430.00	คัน
	ปูผิวแอสฟัลท์ติกหนา 5 ซม.	3,500.00	ตร.ม.
11	งานผิวทางคอนกรีตเสริมเหล็ก		
	เครื่องผสมคอนกรีต	175.00	ลบ.ม.
	ปูผิวคอนกรีตหนา 25 ซม.	875.00	ตร.ม.
12	งานพื้นทางวัสดุผสม Stabilized base	300.00	ลบ.ม. แน่น

หมายเหตุ 1. อัตราการทำงานนี้ใช้สำหรับคำนวณจำนวนวันสำหรับการควบคุม สำหรับงานคั่นทางและโครงสร้างผิวทาง

จำนวนวันทำงานสำหรับงานเบ็ดเตล็ด และอื่น ๆ จะคำนวณภายหลัง

- หน่วย ลบ.ม. บรรจุ เป็นหน่วย ลบ.ม. แน่น ในสภาพบรรจุ (Bank volume)
- หน่วย ลบ.ม. แน่น เป็นหน่วย ลบ.ม. แน่น ภายหลังจากการอัด (Compacted volume)
- จำนวนชั่วโมงทำงานต่อวันคิด 7.00 ชม./วัน

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 34/35

-19-

แบบฟอร์ม

ขั้นตอนการขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ
เมื่อจะหมดอายุงานในช่วงเทศกาลปีใหม่จะสงกรานต์

ชื่อ .....

บริษัท/ห้าง .....

ขั้นตอน ดำเนินการ	รายการ	ว.ค.ป.	หมายเหตุ
☐	สำเนาสัญญา		
☐	กรมฯ ขอความร่วมมือ/สั่งให้หยุด ระหว่างวันที่.....ถึงวันที่.....		
☐	โครงการฯแจ้งผู้รับจ้าง ขอความร่วมมือ/สั่งให้หยุด ตามหนังสือกรมฯ		
☐	ผู้รับจ้างขอสงวนสิทธิ์ขยายอายุสัญญา		
☐	ผู้รับจ้างขอขยายอายุสัญญา เป็นเวลา.....วัน		
☐	โครงการฯ พิจารณาขยายอายุสัญญา เป็นเวลา.....วัน		
☐	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ในงานจ้างก่อสร้าง พิจารณา ขยายอายุสัญญาเป็นเวลา.....วัน		
☐	รายงานการปฏิบัติงาน ระหว่างวันที่.....ถึงวันที่.....		
☐	สำนักฯ/กองฯ/เจ้าพนักงาน พิจารณาขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ เป็นเวลา.....วัน		

กองการพัสดุ กรมทางหลวง

ขั้นตอนการปฏิบัติงานด้านการพัสดุ
เรื่อง
การขยายอายุสัญญา การงด หรือลดค่าปรับ
งานจ้างก่อสร้าง

ปรับปรุงครั้งที่ 1
มิถุนายน 2564

วันที่บังคับใช้
กรกฎาคม 2564

หน้า 35/35

-20-

แบบฟอร์ม

ขั้นตอนการขอขยายอายุสัญญา งดหรือลดค่าปรับ
เนื่องจากเกิดอุทกภัยในพื้นที่ก่อสร้าง

สาย.....

บริษัท/ห้างฯ .....

ขั้นตอน ดำเนินการ	รายการ	ว.ค.ป.	หมายเหตุ
☐	สำเนาสัญญา		
☐	หนังสือแจ้งเข้าทำงาน		
☐	ผู้รับจ้างขอรับมอบพื้นที่		
☐	หนังสือมอบพื้นที่		
☐	ผู้รับจ้างขอขยายอายุสัญญา เป็นเวลา.....วัน		
☐	ผู้รับจ้างแจ้งเหตุขัดข้อง / ขอสงวนสิทธิ์		
☐	พื้นที่ก่อสร้างอยู่ในเขตอันตราย.....จังหวัด.....		
☐	ประกาศพื้นที่ประสบภัยพิบัติฯ (อุทกภัย) ฉบับลงวันที่ จังหวัด.....อำเภอ..... เริ่มต้นภัยพิบัติวันที่.....สิ้นสุดภัยพิบัติวันที่.....		
☐	โครงการฯ แจ้งผู้รับจ้างเข้าทำงาน		
☐	ผู้รับจ้างเข้าทำงาน		
☐	ผู้รับจ้างขอขยายอายุสัญญา เป็นเวลา.....วัน		
☐	โครงการฯ พิจารณาขยายอายุสัญญาเป็นเวลา.....วัน ประสมกึ่งจริง.....วัน + ระยะเวลาฟื้นฟูหลังน้ำลด.....วัน		
☐	คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ในงานจ้าง พิจารณาขยายอายุสัญญา เป็นเวลา.....วัน ประสมกึ่งจริง.....วัน+ ระยะเวลาฟื้นฟูหลังน้ำลด.....วัน		
☐	รายงานการปฏิบัติงานระหว่างวันที่.....ถึงวันที่.....		
☐	ภาพถ่าย (น้ำท่วมคันทาง) ระบุวัน เดือน ปี (โครงการฯ รับรอง)		
☐	สำนักงทองเจ้าของงาน พิจารณาขยายอายุสัญญาเป็นเวลา.....วัน ประสมกึ่งจริง.....วัน + ระยะเวลาฟื้นฟูหลังน้ำลด.....วัน		